

taller de creació

JOVES ESCRIPTORS PREMIATS

miquel martín i serra (Begur, 1969). És llicenciat en filosofia. Amb només vint-i-tres anys va guanyar els premis Joan Fuster de narrativa i el Solstici, als quals van seguir, entre d'altres, el Manuel de Pedrolo i el Romà Comamala. Ha publicat *Hi ha amors que maten* (Columna, 1996); *L'estratègia de la gallina* (Columna, 2001), finalista del premi Ramon Llull; *Cabells de Medusa* (CCG Edicions, 2007), i *Dictadors de butxaca* (Prosa, 2007), premi Maspons i Safont d'humor i sàtira, del qual s'ha publicat ja una segona edició. És membre de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i col·laborador de premsa i ràdio.

Massa tard

–Qui és aquesta? –pregunta ella, sacsejant una fotografia descolorida.

–Qui? –diu ell, amb displicència, gairebé sense moure's.

–Aquesta dona de la fotografia.

–Ets tu.

–Aquesta no sóc jo. I ben bé que ho saps.

–I qui és, doncs? –pregunta ell, pacient, com si ja estigués avesat a un joc absurd.

–Això és el que voldria saber jo. Deu ser alguna de les meues amb qui t'entens.

–Vinga, no diguis disbarats. Que no ho veus, que és una foto teva, de quan eres jove?

–A veure si ara em diràs que no sé ni qui sóc –diu ella, mirant-se la fotografia malgrat tot.

–Me la vas donar tu quan festejàvem... Que no te'n recordes?

–No, no me'n recordo perquè no és veritat. Aquesta és alguna de les jovenetes que engalipes.

–Que no, que ets tu. A més, et penses que tinc edat per anar

amb jovenetes? –diu ell, provant de somriure.

–Això ho sabràs tu, però aquesta de la foto no té més de vint anys. T'hauria de caure la cara de vergonya. Què en dirien els nostres fills?

–No en tenim, de fills –diu ell, després d'un llarg sospir.

–No, si al final em faràs parar boja amb les teves mentides.

–Vinga, deixa la fotografia i calma't.

–Que em calmi! –diu ella, alçant la veu i gesticulant amb els braços-. Que em calmi, dius? M'enganyes a mi i als teus fills, i tot el que se t'acudeix és dir-me que em calmi.

L'home resta callat i la dona camina per l'habitació, insegura, encara amb la fotografia a les mans.

–Aquesta dona és morena –diu ella, al cap d'una estona.

–Tu eres morena de jove.

–Jo no he estat mai morena.

–Que sí, dona, que sí. Quan et van començar a sortir cabells blancs, vas decidir tenyir-te. No

> **Il·lustracions.** **Laura Reixach** (Girona, 1970), il·lustradora i pintora. De formació autodidacta, ha exposat diverses obres pictòriques: *Sofàs*, el 2001, a la sala Expocambra de Girona; *Punt de partida*, el 2002, al Col·legi d'Aparelladors de Girona; *Miscel·lània*, el 2004, a la Fundació Valvi de Girona. Entre els seus àlbums il·lustrats destaquen *No et desanimis*, *Faré un munt d'amics* i *Cada cosa al seu lloc*, de l'editorial Rei Edicions; *The Charro's Lasso. Lucas the globetrotter in Mexico*, de l'editorial Cultural Kids, i el llibre de lectures *Lletra menuda 2n*, de l'editorial Baula. Més informació: www.laurareixach.blogspot.com

te'n recordes que...?

–Cabells blancs? Jo, cabells blancs? –el talla, mentre s'acaricia els escassos cabells–. No em facis riure, no n'he tingut em ma vida, de cabells blancs. Si els nens encara em diuen que tinc un cabell molt bonic!

–Els nens es van morir.

La dona abaixa el cap i, en silenci, s'acosta a una cadira.

–Apa, seu i tranquil·litza't –diu l'home, amb poca esperança.

–Sí, això, tracta'm com una beneita, així t'espolses totes les culpes.

La dona s'asseu i deixa la fotografia damunt les cuixes, nega amb el cap i es mira l'home, que té la mirada fixa, més enllà de la finestra.

–Com es diu? –pregunta ella, després d'un silenci prolongat.

–Qui?

–La dona de la foto.

–Rosa.

–Rosa? A sobre es diu com jo?

–Es diu com tu perquè ets tu. Au, endreça la foto i no em parlem més, entesos?

–Només vull que em diguis quant fa que t'hi entens.

–Més de cinquanta anys –diu ell, amb un somriure trist.

–Aquesta barjaula no té més de vint anys. És més jove que els nostres propis fills. T'hauria de caure la cara de vergonya.

L'home s'alça, lent, amb dificultat, estossega i per primera vegada mira als ulls de la dona, que plora en silenci mentre observa detingudament la fotografia.

–Estàs bé? –diu ell, amb infinita tendresa.

–Com vols que estigui bé, amb aquest calvari que em fas passar?

–D'acord. No ho faré més. T'ho juro –diu ell, com si parlés amb una criatura–. Em perdones?

–Et perdono pels nostres fills i perquè sóc una ximpleta, però el que em fas no té perdó.

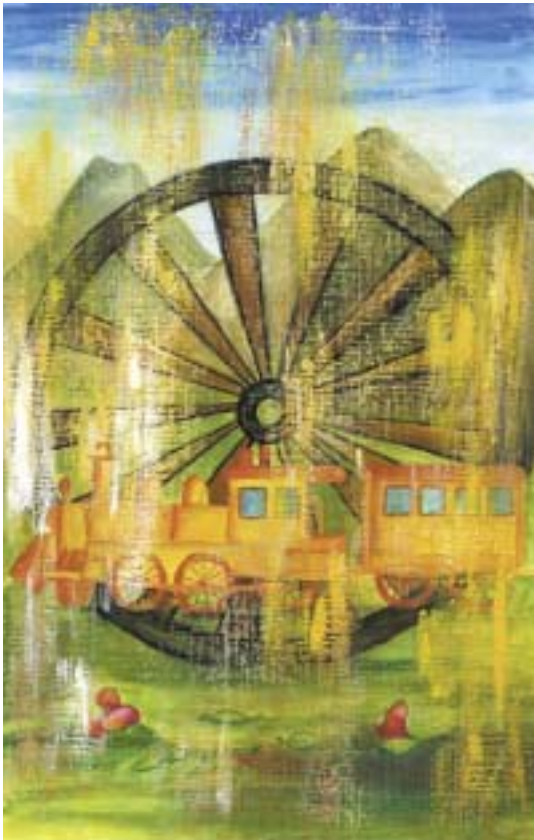
–Va, doncs guarda la foto i no se'n parli més.

La dona abandona lànguidament el retrat a sobre la taula, entre un munt de papers, es gira cap a l'home i se'l mira de fit a fit.

–De tota manera –diu, recobrant la vitalitat–, no era gaire bonica.

–No, gens. Tu eres molt més bonica de jove –diu ell, i tanca els ulls per intentar, debades, recordar-la.

irene tarrés i canimas va néixer a Girona el 1979 i va viure la seva infantesa i bona part de la joventut a Sant Feliu de Pallerols. És llicenciada en psicologia i actualment estudia filologia catalana. Ha publicat *Els perfils emmudeixen a Managua* –dins el recull *Trista joia*, de diversos autors–, segon accésit al sisè premi de poesia per a joves escriptors Joan Duch de Juneda (2004), i el poemari *I si ens enfonsem?*, premi Amadeu Oller (2005). Ha participat en diversos projectes literaris, com la creació de la revista de poesia *Divers*, ha col·laborat al projecte Transart (Girona, 2005) amb el poema *Dones* i ha publicat articles a la revista *Enxarxa't*, dels Serveis Lingüístics de la UB. També ha participat en recitals amb el grup de poesia i música Nectepec.

Des del tren

–Caus de perfil. He jugat a seguir
el teu camí. Com un imant m'atrau
i m'esvaeix: sóc la gota que cau,
desapareix, explota, fa coixí.

Sobre els rails: les membranes del cos
s'han desferrat, són les restes d'un dia,
un mes o un any. Els cadàvers s'enfilen
cap a l'ahir i en fan pols, dels records.

Al pas del tren les muntanyes es ponen
i el foc del cel desfà en cendra les flors.
Acluco els ulls. S'evaporen les hores.

La terra acull grumolls d'arrels i aigua
i al vidre es perd el temps esmorteït.
Sobre els rails, algun fragment de mi.

Fràgil

Immòbil, al tauler
la Dama espera.

Un dit que creix del cel
arrossega la peça: cau de cap
fora dels marges;
la cadira tremola, es vincla,
el gat s'estarrufa i el gos fa eixeres
a la Dama que jau, estesa al terra.

Ella va veure
un gran dipòsit d'aigua
enmig d'un paratge cremat.
Ell ha esperat que ballin
en vaivé els camins.
I ella espera tempesta
com els mapes que taquen
l'error d'un gest.

El gat i el gos fan salts
i es desorienten.
La Dama es torna nena,
de bassa en bassa es llença
de cap a l'oceà.
Tota xopa,
aixeca els ulls i salta
d'un quadrat negre al blanc.

Reculen els òrgans a mossegades
i avancen els passos de la figura
cap als confins de les terres de gel.

Els jugadors abracen
quadrats
de pluja
que s'encreuen
enmig de passos torts
cap al joc infinit.

La Dama es gira i sent
remugar el tro.

pau planas i puigbert (Girona, 1974). Recórrer al mètode socràtic en una autobiografia pot ser útil –si bé també desesperat– en els casos singulars com el meu. En una situació de dubte seriós sobre el material amb el qual he de farcir un currículum desproveït de res de destacable, el mètode permet una presentació del tipus «No tinc publicat cap més llibre a part de *La Nau*, a l'editorial Amsterdam; no he guanyat ni tan sols un premi Coca-Cola, a part del Just M. Casero 2007; no sóc filòleg, ni professor, ni periodista, ni exerceixo cap altra mena d'ocupació de la qual em senti orgullós». Fins i tot, el mètode serveix per eliminar possible biografia futura: no tinc clara la meua deriva en el complicat i salvatge panorama literari català, ni sé quant de temps durarà aquesta dèria d'escriure, fins ara portada de manera clandestina. Eliminant totes aquestes hipòtesis, ja veieu que queda un perfil d'*escriptor jove* ben escarransit. Però ningú pot negar que el mètode és eficaç a l'hora de superar el tràngol de la presentació: permet disfressar de falsa modèstia el que realment és, purament i simple, un currículum radicalment eixut.

Bora-Bora

De: joan@peixpapallona.com

A: miquel@blanquejada.com;
eulalia@immolada.com; esteve@queixalada.com

Assumpte: canvi de vida

Hola, gentussa.

Us envio aquest missatge per riure'm una mica de vosaltres. No ho havia fet mai, i ja tocava. Francament, Miquel, el teu despotisme se m'estava fent indigerible, més encara si hi sumem les habituals irrupcions dels moviments estirats de l'Eulàlia i la mirada de lluç prepotent de l'Esteve.

Per què em permeto aquest to? Mireu, m'ha passat una cosa gràcies a la qual ja res tornarà a ser com era. Diguéssim que s'han esfumat els motius que m'obligaven a empassar-me el vostre menyspreu per manca d'una alternativa laboral clara. Des de Bora-Bora, davant el portàtil que acabo d'estrenar, us ben asseguro que les vostres males vibracions han quedat definitivament enfonsades en les profunditats de l'oceà pur.

Sí, ho heu llegit bé: Bora-Bora. Un grup d'illes al sud del Pacífic. Esteve, para atenció, perquè això t'agradarà: Resort Lagoon & Spa. Què et sembla?

Fa tot just un parell de dies que hi he arribat. Estic instal·lat en un d'aquells bungalows amb sostre de palla que suren sobre aigües transparents i bancs de sorra blanca. Tot allò que heu vist en els reportatges és real. Però millor, molt millor: la remor de les palmeres a primera hora del matí és indescriptible. I els peixos papallona. I el silenci màgic dels vespres, que s'allarga, aliè al pas del temps, entre les onades invisibles i els brindis remots dels turistes que prenen la fresca a la terrassa del restaurant. Nord-americans i japonesos, sobretot. Gent molt correcta i oberta.

Fa ràbia, que algú us descrigui el paradís amb pèls i senyals? O potser us fa ràbia que sigui jo, el qui ho faci? A aquestes alçades del missatge ja us deueu estar preguntant com carai s'ho ha fet, el ruc d'en Joan, incapaç de piular, de mostrar el més mínim indici de caràcter, per gaudir d'un luxe d'aquesta magnitud. Doncs he estat viu. He sabut enumerar el moment i jugar quan calia. La pela llarga no es fa en un despatx de cartró pedra, Miquel, ajudant a muntar societats fantasmes per evadir impostos. Ni tampoc col·locant els estalvis de clients de bona fe en fons d'inversió de mal pronòstic, Esteve. I, no cal dir-ho, Eulàlia, el camí tampoc és el de

l'especulació barroera. Per cert: com portes la venda del pis? Quant hi has perdut, ja? Va, en la intimitat, entre tu i jo, accepta-ho: els teus quaranta metres quadrats amb parets de cartró no tornaran a valer dos-cents setanta mil euros ni passades deu glaciacions.

Jo no arrisco, prou que ho sabeu. M'he limitat a esperar que l'ocell es posés a tir. I ha estat una jugada ràpida. Qüestió de dies. Quin dia som avui? Dimarts? Doncs, mireu, en fa exactament deu que va començar l'operació. Va ser de bon matí, Miquel, mentre esborrava el cúmul de correu brossa de la gestoria. No saps com t'agraeixo que m'encolomessis la rutina de revisar els missatges. Entre el fotimer d'anuncis de Viagra, vaig descobrir el que mai m'hauria imaginat que podria trobar. Una proposta de negoci sucós. Una cosa seriosa. I m'ho vaig guardar per a mi. Per un sol cop a la vida, vaig arraconar la professionalitat i la fidelitat, i vaig tirar pel dret.

Us ho concreto, perquè us en feu una idea: era un missatge escrit en castellà pèssim d'una noia de Costa d'Ivori, una tal Kouman. Explicava una història desgraciada sobre la mort del seu pare, comerciant de cacau. El paio havia fet una fortuna. Però, en fi, resulta que va contreure una malaltia en tornar d'un viatge. Abans de dinyar-la, li va fer saber que tenia dipositats en una caixa forta més de set milions de dòlars americans. Ara direu: «Dòlars americans! Però si aviat només serviran per a paper higiènic!». D'acord, però estem parlant de set milions. En fi, segueixo: en el missatge, la noia es mostrava preocupada i despistada. Demanava ajuda per transferir el

fons a un altre país, perquè els diners allà no estaven segurs i ella no tenia visat per sortir. Ho vaig acceptar de seguida: m'oferia el vint per cent del dipòsit només per deixar-li utilitzar el meu compte corrent. Aquesta pobra gent viu en una altra època, s'ofeguen en un vas d'aigua. Vaig tenir un moment de vacil·lació moral, no us penseu. Estava bé aprofitar-se de la ignorància d'aquella negreta? Vaig pensar que, en tot cas, més valia que els diners fossin a la meua butxaca que no pas que acabessin en mans d'una d'aquelles faccions rebels que cada dos per tres es revolten i organitzen matances.

La noia, afortunadament, de seguida va confiar en mi: en el següent missatge em va adjuntar dades bancàries i documents escanejats, i em va demanar que li fes un avançament per poder pagar els permisos del ministeri. Uns dos-cents euros. Déu n'hi do. Corrupteles dels africans, ja se sap. Però no hi vaig posar cap objecció i vaig pagar sense regatejar, trinco-trinco.

I ja està, aquí s'acaba la història. En el següent i últim missatge, que he rebut fa quatre dies, m'ha donat les gràcies i m'ha assegurat que en qüestió de dies ho tindrà tot enllestit. De fet, ara ja hauria d'haver rebut l'ingrés. Espero que no s'endarrereixi més temps, perquè els estalvis no donen per gaire, i aquest viatge no és baratet. Us deixo, que tinc feina a meditar com invertir la fortuna. Estic molt bé sense veure-us. M'acomio de vosaltres amb l'estranya impressió que no ens retrobarem mai més.

Joan